

სალამი საბჭოთა საზღვაო საზღვრების ერთგულ გუზაგებს!

პროლეტარიატის ყველა ძვირფასი, შვირთღმირი!

ლაქა

30

ივლისის 30-ე ნომერი

№ 110 (1746)

გამოცემის 80-17 წელი

ფასი 8 კაპ.

საქართველოს სსრ სპორტულ საზოგადოებათა და ორგანიზაციების კავშირისა და პროფკავშირთა საქართველოს რესპუბლიკური საბჭოს ორგანო

ЛЕЛО

Organ Союза спортивных обществ и организаций Грузинской ССР и Грузинского республиканского совета профсоюзов

თბილისელი ხელგურთქეები ფინალში

მოსკოვში მიმდინარეობს „ბურევესტიის“ ხელგურთქე ვაჟთა და ქალების საქვეყნო შეჯიბრება. ამ საინტერესო ღონისძიებაში წარმატებით გამოდის თბილისის ვაჟთა გუნდი, რომელმაც თავის ქვეჯგუფში მოუგო სვერდლოვსკის (25:12), ალმა-ატის (18:3) ხელგურთქეებს და დამარცხდა ლოვის კოლექტივთან — 9:15. ამ უკანასკნელთან ერთად თბილისელები გავიდნენ გათამაშების ფინალში, სადაც იბრძოლებენ 1-6 ადგილისათვის.

ფრენბურთელთა საკავშირო ტურნირის შედეგები

ლენინგრადში დამთავრდა ფრენბურთელ ქალთა ჩემპიონატი. უკანასკნელ ტურში ერთმანეთს შეხვდნენ ლენინგრადის „სპარტაკისა“ და ოდესის „ბურევესტიის“ გუნდები. დაძაბული ბრძოლის შედეგად შეხვედრა მოიგეს ლენინგრადელებმა — 3:2. ორივე გუნდმა დააგროვა 11-11 ქულა. მოგებული და წაგებული პარტიების უკეთესი შედეგებით ჩემპიონის ოქროს მედლები წილად ხვდათ ოდესელებს.

როგორც ვიწუებოდით მოსკოვის ცსკა-მ ფრენბურთელ ვაჟთა შეჯიბრებაში ჯერ კიდევ ტურნირის დამთავრებამდე გაიხილა პირველი ადგილი და ოქროს მედლები. უკანასკნელ ტურში ცსკა-მ დაამარცხა კიევის „ლოკომოტივი“, ოდესის „ბურევესტიის“ თბილისელი თანაკლუბელები — 3:0.

ამრიგად, ვერცხლის მედლების მფლობელები გახდნენ ოდესის „ბურევესტიის“ ფრენბურთელები, ბრინჯაოსი — მოსკოვის ბურევესტიელები.

სტენდზე — უძლიერესნი

მოსკოვი. (ტელეფონით). მესტენდურთა პირადი პირველობის ცეცხლის ხაზზე გამოვიდა 200 სპორტსმენი. ვაჟთა შორის მრგვალ სტენდზე სროლაში ი. ცურანოვმა 200 შესაძლებელიდან დააზიანა 197 სამიხსნე და გაიმარჯვა. მას ერთი სამიხსნით ჩამორჩა ი. კაპლუნი. ქალებს მიეცათ ას-ასი სამიხსნე, 93 ქულა დააგროვა უკრაინელმა ვ. დერიუგინამ, მეორე ადგილზე გამოვიდა ე. მელიქიშვილი (საქართველო).

ადგილიდან სროლაში ჩვენი ქვეყნის ჩემპიონობა მესამედ მოიპოვა ს. კალინინმა, ამჯერად მან 300 მიღებული სამიხსნედან მხოლოდ 7 „გაუშვა“ დაუზიანებლად. ქალთა შეჯიბრება მოიგო ლ. სიდოროვამ (რუსსრ).

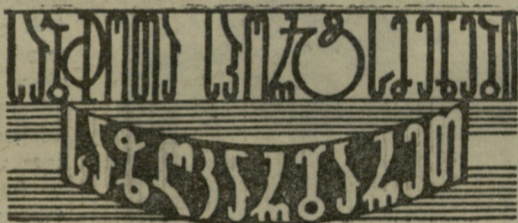
ამას წინათ მოსკოვში გაიმართა საბჭოთა კავშირისა და გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის წესდებულთა საერთაშორისო შეხვედრა.

სურათში: საბჭოთა კავშირის ნაკრების შეჯიბრ. ლ. გოგოლაძე თამაშის დროს.

ფოტო ვ. ტუტოვისა.

პელსინკი

ტურნირი

ტურნირში დამთავრდა მსოფლიოს უძლიერეს ხმლით მოთარაქვეთა გუნდური პირველობა. ფინალში გავიდნენ ჩვენი ქვეყნისა და საფრანგეთის გუნდები, სპორტულად საინტერესო ბრძოლა მიწვევს ანგარიშით (8:7) მოიგეს საბჭოთა სპორტსმენებმა და მოიპოვეს მსოფლიო ჩემპიონის სახელი.

მსოფლიო პირველობის მსაჯთა კოლეგიის გადაწყვეტილებით გათამაშების ყველაზე საპატიო ჯილდო — ერების პრიზი გადაეცათ საბჭოთა მოთარაქვეებს ჩემპიონატში ყველაზე მეტი ოქროს მედლების მპოვებისათვის.

ელსინკი, სადაც მიმდინარეობს სტუდენტურ პირადი მსოფლიო პირველობა, მოეწყო მე-9 და მე-10 ტურში დასრულებულ პარტიების გათამაშება. ჩვენი ქვეყნის გუნდი მოაგროვა 30,5 ქულა, მეორე — 25,5, გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის კოლექტივმა — 24 ქულა.

იკოლომის ბილიკეზე

28 ივლისს მოსკოვში, საიპოდრომო მოტორბოლით დამთავრდა საბჭოთა კავშირის პირველობის გათამაშება საოტოციკლო სპორტში.

არების უკანასკნელ სახეობაში — საიპოდრომო რბოლაში — საქართველოს სპორტსმენები და პირველი ადგილი დაიკავეს გუნდურ ჩათვლაში. 175 კმ სმ კლასის მოტოციკლებით რბოლაში

მესამე ადგილი დაიკავა თბილისელმა ნ. შონიამ. ამ წარმატებამ საქართველოს მოტოციკლისტებს კომპლექსურ ჩათვლაში (მრავალდღიანი რბოლა მოტოკროსი და საიპოდრომო რბოლა) მეორე ადგილი მოუტანა.

აზრთა ერთსულოვნება

რამდენადაა გამართლებული ჩემპიონატის ფორმულა? ეს აზრი აწუხებდა ყველას, ვინც კი ოდნავ მაინც დაკავშირებული იყო „ბ“

ენენ ამ საბედისწერო ბრძოლას და ამიტომაც გულდამწევიდებით რჩებოდნენ „ა“ კლასში. აი სწორედ ეს ქმნიდა პირველსა და მთავარ უხერხულობას. პირველგვირგვინულ ოთხეულს ფაქტი-

ბრძოლისუნარიანი, მონოლითური კოლექტივი

კლასში გადასვლის უსიამოვნო ფაქტთან. ჩვენთვის კი იგი ძირითად საზრუნავს წარმოადგენდა, რადგან საერთო აღიარებით „ბურევესტიის“ და ვილინისის გუნდი „სპარტაკი“ ამ იმულებით „მოგზაურობის“ მთავარი პრეტენდენტები იყვნენ.

ტურნირში მონაწილე 8 გუნდიდან 4 განწირული იყო, ამ ოთხეულში ჩვენსა და ვილინისელთა გარდა იყვნენ რიგის ვეფ-ისა და კიევის არმიათა კოლექტივები, უფრო სწორად, ის რესპუბლიკელები, რომლებსაც თითო გუნდი უკვე ჰყავდათ „ა“ კლასში. დანარჩენი გუნდები — სვერდლოვსკის, ტარტუს, ბაქოსა და ალმა-ატის კოლექტივები გამოთიშულნი იყ-

ურად ბრძოლის არავითარი სტიმული არ ჰქონდა. პირად საუბარში ისინი ხშირად ასე აცხადებდნენ: ბოლოს და ბოლოს, სულ ერთია მე-12 ადგილზე გამოვალთ, თუ მე-14-ზე. ჩვენთვის მთავარია, ვითამაშოთ.

მეორე ოთხეული კი... ბრძოლა თავისი ამაღლებელი პერიოდებით მოსალოდნელი იყო მხოლოდ ამ ჯგუფის გუნდებში. ჩემპიონატის ფორმულა სერიოზულ კორექტივებს მოითხოვდა, მაგრამ ეს მომავლის ამბავი იყო. ამჯერად კი საჭირო იყო ბრძოლა. (ვიმეორებ ქვემოთაღნიშნულ ოთხ გუნდს შორის), რათა თავი დაგვეწია სახიფათო ზონისათვის.

რას წარმოადგენდა ჩვენი გუნდი?

მართლაც ვინ იყვნენ ისინი, ვისაც ასეთი საპასუხისმგებლო ამოცანა დაეკისრა? საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტისა და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტები, რომლებსაც ნათლად ჰქონდათ შეგნებული მდგომარეობის მთელი სირთულე. რა თქმა უნდა, ამ ფაქტიდან ტრაგედია არავინ სახადებდა. გუნდის მწვერთელი მ. კვეცილე ხშირად ასე მიმართავდა სპორტსმენებს: „ჩვენ ჩვენი გავაყეთით, გამოვიყენეთ შესაძლებლობათა მაქსიმუმი და თუ არაფერი გამოვა, გულს ნუ გავიტებთ, ხომ გადმოვიდით ერთხელ „ა“ კლასში, გადმოვალთ მეორედაც“.

• დამიანი იმედით ცხოვრობს და გულში ალბათ ყველას ჰქონდა წარმატების იმედი, მაგრამ ზოგიერთი ობიექტური პირობა ამჟამად ჩვენი წინააღმდეგი იყო. საქმე იმაშია, რომ „ბურევესტიის“ ჰქონდა ერთი დიდი ნაკლი, რომელიც უმრავლესობა სავსებით საშარტლიანად გადაწყვეტდა მნიშვნელობას ანიჭებდა. გუნდში არ იყო მაღალი ტანის მოთამაშე, ისეთი, რომელიც შესძლებდა სხვა ცენტრების წინააღმდეგ წარმატებით ბრძოლას. თანამედროვე კალათბურთში 194 სანტიმეტრი სიმაღლე ჩვეულებრივი ამბავია. ჩვენს გუნდში მხოლოდ ერთი ი. ლეჟავა იყო ამ სიმაღლის. (გაგრძელება იხ. მე-8 გვ.)

პერამიკული კომბინატის ფიზკულტურელი მუშაკები მოუწოდებენ საზოგადოებრივ უწყვეტ საზარმეთა კულმბივს!

ქვირფასო ამხანაგებო!

თქვენთვის ალბათ უკვე ცნობილია, რომ რესპუბლიკის ფიზკულტურულმა ორგანიზაციებმა სკკ XII ყრილობის შესახვედრად აიღეს ვალდებულება ტურისტულ საქმიანობაში ჩააბან რესპუბლიკის მოსახლეობის მ პროცენტში.
ზაფხული ტურისტული ლაშქრობების ჩატარებისათვის შესანიშნავი პერიოდია. რესპუბლიკის ფიზკულტურული ორგანიზაციების მიერ აღებული ვალდებულების ყრილობის დღეებისათვის შესასრულებლად საქირაო წარმოება-დაწესებულებათა ფიზკულტურული კოლექტივები მასობრივად ჩაებან ტურისტულ ჯგუფებში და გავიდნენ სალაშქრო ბილიებზე.
გასულ წელს ჩვენი კომბინატის ახალგაზრდებმა გარდა ერთდღიანი ლაშქრობებისა, ჩაატარეს 5 მრავალდღიანი ლაშქრობა. ქალაქგარეთ მოწყობილმა გასვლებმა კომბინატის მუშა-მოსამსახურეთა შორის დიდი ინტერესი გა-

მოიწვია. წელს უკვე ორჯერ ვიმოგზაურეთ ქალაქგარეთ. ამ წლისათვის დაგეგმილი გვაქვს მრავალი ექსკურსია და ტურისტული ლაშქრობა, მათ შორის 5 ორდღიანი ლაშქრობა, რომელიც ითვალისწინებს ჩვენი რესპუბლიკის სხვადასხვა მხარის ახალ მშენებლობათა და მდიდარი წარსულის გაცნობა-შესწავლას.
ქვირფასო ამხანაგებო! მასობრივად ჩაებათ ტურისტულ მოძრაობაში, შევიწყვლოთ მშობლიური მხარე!
3. ურუშაძე — თბილისის კერამიკული კომბინატის დირექტორი;
5. ზახაროვა — პარტიურის მდივნის მოადგილე; ა. სისაური — საქარხნო კომიტეტის თავმჯდომარე; მ. სულაბერიძე — ალკ კომიტეტის მდივანი; თ. სულიაშვილი — ფიზკულტურული კოლექტივის საბჭოს თავმჯდომარე; ლ. ნახუცრივილი, ი. აპოფოვა, ა. აპოფოვა, ა. ბარამიძე, თ. ბაიბაროვა — ტურისტული ჯგუფის წევრები.

გეგმვა საშუალო რუკები

თბილისის კერამიკული კომბინატში კარგა ხანია რაც ტურისტთა ჯგუფი ჩამოყალიბდა. ჩვენს ჯგუფს მკიდრო კონტაქტი აქვს დამყარებული თბილისის ტურისტულ ბაზასთან, რომელიც დიდ დახმარებას გვიწვეს. აქედან ვიღებთ სპარსურ ფურცლებს, საირტორებს, ზურგჩანთებსა და სხვ. გასულ წელს ტურისტულმა ჯგუფმა 5 ორდღიანი ლაშქრობა მოაწყო შემდეგი მარშრუტებით: 1. თბილისი-ზედაზენი-თბილისი; 2. თბილისი-შიომღვიმე-თბილისი; 3. თბილისი-ბაზალეთის ტბა-თბილისი; 4. თბილისი-ბეთანია-თბილისი და 5. თბილისი-არმაზის ხეობა-თბილისი. ამ მარშრუტებზე ჩატარებული ლაშქრობებით ტურისტული ჯგუფის წევრები ყოველთვის კმაყოფილი რჩებიდნენ, ისინი ლაშქრობისას ეცნობოდნენ ჩვენი კუთხის მდიდარ ისტორიულ წარსულს. ჩვენს მოლაშქრებს ტურისტული გასვლებისას თან მიაქვთ ბურთი, ქაღალდი, შაში და ბუნების თვალწარმტაც წილნი აწყობენ ხოლმე შეგირებებს.
კომბინატის მუშა-მოსამსახურეთა შორის ტურისტული ჯგუფის წევრებმა მუშაობამ დიდი ინტერესი გამოიწვია, ახლა ტურისტულ ჯგუფში ჩაწერას ბევრი მსურველი აღმოჩნდა.

ეს იყო გასული წლის ზაფხულს. თბილისის კერამიკული კომბინატის ახალგაზრდები ფრენბურთის მოედანზე თავისი ამხანაგების შეგირებას უუბრებდნენ. თამაში დამთავრდა. გამარჯვებულნი და მათი გულშემატკივრები კომბინატის კარებისაკენ გაემართნენ. ფიზკულტურის ინსტრუქტორ-მეთოდისტი ვ. ნიკოლაიშვილი კომბინატის რამდენიმე მუშასთან ერთად მიდიოდა. ახალგაზრდები ცხარედ კამათობდნენ. ერთი ამტკიცებდა, რომ ჯობს მრავალდღიანი ტურისტული ლაშქრობის მოწყობა, მეორე — ერთდღიანზეც თანახმა იყო. ახალგაზრდები მეორე დღეს კომპიანის კომიტეტის ოთახში შეიკრიბნენ და საბოლოოდ გადაწყვიტეს, რომ კომბინატის მუშა-მოსამსახურებისაგან შეიქმნას ტურისტული ჯგუფი. პირველად ჯგუფში ჩაწერის მსურველთა რაოდენობა მცირე იყო. ამან ინიციატორებს გული არ გაუტეხა. ჩქარა დადგა შაბათიც და ახალგაზრდა ტურისტული სალაშქრო ბილიზე გავიდნენ. მათ გეზი მცხეთისაკენ აიღეს. პირველმა ლაშქრობამ — დიდი ხანმოკლეობა და სიხარული მოუტანა მოგზაურებს. მანამდე ბევრი მათგანი ჭვარხა და სვეტიცხოველს მატარებლიდან თუ მოპარავდა თვალს. ახლა კი ისინი ახლოს მივიდნენ, ადგილზე

ეს იყო გასული წლის ზაფხულს. თბილისის კერამიკული კომბინატის ახალგაზრდები ფრენბურთის მოედანზე თავისი ამხანაგების შეგირებას უუბრებდნენ. თამაში დამთავრდა. გამარჯვებულნი და მათი გულშემატკივრები კომბინატის კარებისაკენ გაემართნენ. ფიზკულტურის ინსტრუქტორ-მეთოდისტი ვ. ნიკოლაიშვილი კომბინატის რამდენიმე მუშასთან ერთად მიდიოდა. ახალგაზრდები ცხარედ კამათობდნენ. ერთი ამტკიცებდა, რომ ჯობს მრავალდღიანი ტურისტული ლაშქრობის მოწყობა, მეორე — ერთდღიანზეც თანახმა იყო. ახალგაზრდები მეორე დღეს კომპიანის კომიტეტის ოთახში შეიკრიბნენ და საბოლოოდ გადაწყვიტეს, რომ კომბინატის მუშა-მოსამსახურებისაგან შეიქმნას ტურისტული ჯგუფი. პირველად ჯგუფში ჩაწერის მსურველთა რაოდენობა მცირე იყო. ამან ინიციატორებს გული არ გაუტეხა. ჩქარა დადგა შაბათიც და ახალგაზრდა ტურისტული სალაშქრო ბილიზე გავიდნენ. მათ გეზი მცხეთისაკენ აიღეს. პირველმა ლაშქრობამ — დიდი ხანმოკლეობა და სიხარული მოუტანა მოგზაურებს. მანამდე ბევრი მათგანი ჭვარხა და სვეტიცხოველს მატარებლიდან თუ მოპარავდა თვალს. ახლა კი ისინი ახლოს მივიდნენ, ადგილზე

ნახეს ჩვენი წარსულის შესანიშნავი არქიტექტურული ნაგებობანი... მთავარი დაწყება იყო. ჩქარა კომბინატის ტურისტული ჯგუფი მრავალრიცხოვანი გახდა. საქმეც ბევრი გაუჩნდათ ხელმძღვანელებს — მარშრუტის შერჩევა-დადგენა, მოლაშქრის აღჭურვილობის მოვლა და ტურისტულ ლაშქრობაში გასვლის ნებართვა. ნებართვა ნამდვილად საქირაო, მაგრამ მისი აღების პრობლემად გადაქცევა კი — მიწანშეუწონელი. აი, ერთი დეტალი: ერთხელ მოგზაურებს უთბრეს „თუ თქვენთან ერთად დირექტორი ან პარტიურის მდივანი

უნთუზიანმა თავისი გაიტანა. კომბინატლები აქტიურად ჩაებნენ მშობლიური მხარის შესწავლის ფერხულში. ბევრი მათგანი ტურისტულ ლაშქრობაში მიღებულმა შთაბეჭდილებებმა მამაცთა სპორტის — ალპინიზმის სამუაროში გადაიყვანა. მოგზაურობაში მიღებულმა წვრთნამ კომბინატის მუშა-მოსამსახურებს — ლ. ნახუცრივილს და თ. გაიდაროვას ალპინისტურ ასვლაში მონაწილეობის სურვილი აღუძრა. ამ ერთი თვის წინათ ისინი მონაწილეობას იღებდნენ საქარ-

ვით, მცხეთა, ბეთანია და კიდე ვინ მოთვლის...
კომბინატლებს ახალი გეგმები აქვთ. მათ ამ ზაფხულს კიდევ მრავალი ლაშქრობა უნდა ჩაატარონ, უფრო ახლო გაეცნონ შიშლიურ მხარეს. ახალგაზრდებთა ერთად ტურისტულ საქმიანობის ხანშესულებიც მონაწილეობს მქანეკური საამქროს მუშა ა. ბუკოვა უკვე სამოც წელს გადამცდა, მაგრამ არც ის ამბობს უბედურად სავალი ბილიების გალახვაზე. როგორც კი კომბინატის სალაშქროდ შაადება დაიწყებს ა. ბუკოვიც მზადებას იწყებს მთან ახალგაზრდებს ეუბნება:
— მეც წამიყვანეთ, არ დამტოვოთ... თითს დაუქნევს ახალგაზრდებს და კეთილი ღიმილი დაპარავს ხოლმე ხახუზე. ა. ბუკოვი უყვართ კომბინატლებს, კბილი კაცი და შესანიშნავი პაგანდისტი.
კომბინატში მართო ტურისტული კარგად განვითარებული სპორტის სხვა სახეობებშიც ფრენბურთში, კალათბურთში, ქარაქში და სროლაშიც ოსტობდებიან მუშა-მოსამსახურებები. ჩქარა აქ ფრენბურთისა და კალათბურთის კომბინირებული მოედანიც მწყობარში. დღე არ გავა, არ ახალგაზრდებმა არ მოაქითონ სპორტული მოედნის მშენებლობას, თვითონაც მუშაობენ მოწყობაზე...
კომბინატლებსათვის უველ მთავარი შრომის ფრონტია. ნახური წლის გეგმა თბილისის კერამიკული კომბინატმა გადაჭარბებულ — 121,2 პროცენტით შეახრებს პატარა მიღვევა რეზერვებისა და ახლა კომბინატის მუშა-მოსამსახურებისაგან 8 ბრიგადა კომუნისტური შრომის ბრიგადის სახეობა ატარებს, დანარჩენი 22 ბრიგადამ საბატიო ხახულისათვის იბრუნებენ ტურისტული ჯგუფის აქტიური წევრი ა. აკოფოვა მოწინავე მუშაობის ახლანდელ შეადგინა ბრიგადის კაცის შემადგენლობით და მათგან გადღებულნი ვალდებულნი რომლის შესრულებასაც სკკ XII ყრილობას უძღვნი: და კომუნისტური მთავართაგან მთავარი — სკკ XII ყრილობასთან დაკავშირებით კომბინატის მშრომელებმა ამ დღეს აიღეს ვალდებულება, რომ მათი საწარმოო კომუნისტური შრომის საწარმოო გადაჭარბების მაჩვენებელი 121,2 პროცენტით აღემატებოდეს.

ტურისტები გავიდნენ ბილიებზე

არ იქნება, ლაშქრობაში თქვენი გასვლა არ შეიძლებაო“.

ამ სურათზე აღბეჭდილია თბილისის კერამიკული კომბინატის ტურისტები ზედაზენში. ჩვენი რესპუბლიკის ამ შესანიშნავი კუთხის სილამაზეს არა ერთი მოგზაური მოუბიძღავს. იქ ასვლა ახალბედის შეიძლება ცოტა გაუჭირდეს, მაგრამ, სამაგიეროდ, მონასტრის მიღამოების დაბურული ტყე და ანკარა ცივი წყარო, რომელსაც ეს ტურისტები უხვად ეწიფებიან, დაღლას სწრაფად გაფანტავს.

თველოს პროფკავშირთა მიერ მოწყობილ ალპინისტურ ლაშქრობაში მწვერვალ უუროზე. უაზბეგის ხეობაში გატარებული დღეების შემდეგ ახალბედა ალპინისტები გაუბუბუბულნი და ახალი მწვერვალების დაპყრობის სურვილით დაბრუნდნენ თბილისში...
ტურისტული მოძრაობის მოთავეები ი. და ა. აკოფოვები, ვ. კვაჭაძე, მ. აბუთიძე, ა. ბარამიძე, კომკავშირის კომიტეტის მდივანი მ. სულაბერიძე და სხვები არიან. მათ უკვე დალაშქრეს საგურამოს ზედაზენი, ჭვარი, ბაზალეთის ტბა, არაზი, ბაგინეთი, ძეგვი, შიომღ-

ორი ჩემპიონი

საბოლოო კავშირის პირველმა
ვახუშტა შორის
თავისუფალ ვიდეოგამაში

კალინინბრადი. (ჩვენი სპეც. კორესპონდენტი). აქ დამთავრდა საბჭოთა კავშირის საუწყებოთაშორის პირად-გუნდური პირველობის გათამაშება თავისუფალ კიბორჩხის კატეგორიაში. შეჯიბრებაში მონაწილეობდა 15 კოლექტივის 120 ნორჩი სპორტსმენი, გუნდური ჩათვლაში პირველი ადგილი აიღო სპორტსაზოგადოება „სპარტაკის“ ნაკრებმა, მეორე ადგილზე გამოვიდნენ „შრომითი

რეზერვების“, ხოლო მე-სამეზე „განთადის“ მოკიდავეები. ჩემპიონატში ჩვენი რესპუბლიკიდან 23 მოჭიდავე გამოდიოდა. ორმა მათგანმა პირად ჩათვლაში პირველი ადგილები დაიკავეს. ესენი არიან: დინამოელი ს. გოგოლაძე — ქვემსუბუქი წონა და „შრომითი რეზერვების“ წარმომადგენელი რ. მჭედლიშვილი — საშუალო წონა. მეორე ადგილები წილად ხვდათ ბათუმელ გ. გოგიჩაიშვილს—მჩატე წონა, სპარტაკელ ს. ნიკოლოზაშვილს — ქვესაშუალო წონა და ქუთაისის „განთადის“ ორ მოჭიდავეს რ. გუბაშვილს — მძიმე წონა და გ. გვირაძეს—ქვემძიმე წონა. მესამე ად-

გილები დაიკავეს ბათუმელმა ნ. კუონიამ—საშუალო წონა და ა. სიქტურაშვილმა („კოლმეურნი“, მძიმე წონა).
საბჭოთა კავშირის დამსახურებულმა მწვრთნელმა მ. თიქანაძემ თავისი ხანგრძლივი სპორტული მოღვაწეობის მანძილზე აღზარდა ნიჭიერი მოჭიდავეთა მთელი პლეადა.
მ. თიქანაძე წარმატებით განაგრძობს პედაგოგიურ მოღვაწეობას — იგი ახალგაზრდული ენერგიით ზრდის ხალხის ახალ ოსტატებს. ხურათზე თქვენ ხედავთ მ. თიქანაძეს თავის მოწაფეებთან: გოგოლაძესთან (მარცხნივ) და ვალიშვილთან ხაუბრის დროს.

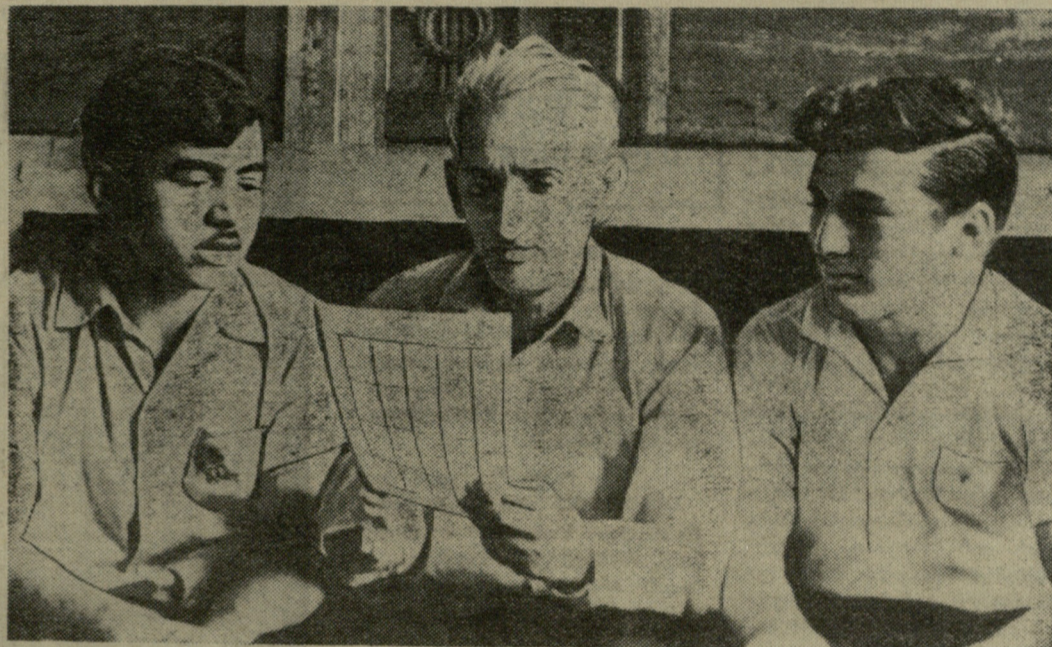
მოსტოში აქ შედგა მორიგი მატჩი სსრ კავშირის პირველობაზე ფეხბურთში „ბ“ კლასის II ქვეჯგუფის გუნდებს შორის. თამაშობდნენ ცენტრალური კორნატის (ალმა-ატა) მატჩი მოიხსენიებულია

პ. ბრუელი — სპორტის დამსახურებული მოგავი

არც ისე დიდი ხანია, რაც მსოფლიოს მძლეოსნობის მოყვარულთა ყურადღების ცენტრში დადგა — ამერიკელ ჯ. თომასისა და საბჭოთა სპორტსმენ ვ. ბრუმელის დუელი. მართალია, ოთხ წინა შეხვედრაში (სამჯერ ამერიკაში და ერთხელ რომის ოლიმპიადაზე) უპირატესობა ბრუმელის მხარეზე იყო, მაგრამ მსოფლიო რეკორდს მიანიჭა ამერიკელი ფლობდა, წელს ეს უპირატესობაც წაართვა თავის საწინააღმდეგო ბრუმელმა, ხოლო აშშ-საბჭოთა კავშირის მძლეოსანთა მატჩზე მეხუთედ დამარცხა თომასი და თავისივე მსოფლიო რეკორდი 224 სმ-მდე აიყვანა.
სპორტსაზოგადოებათა და ორგანიზაციების კავშირის ცენტრალურმა საბჭომ ამ შესანიშნავი მაჩვენებლებისთვის ვ. ბრუმელს მიანიჭა სპორტის დამსახურებული ოსტატის წოდება.

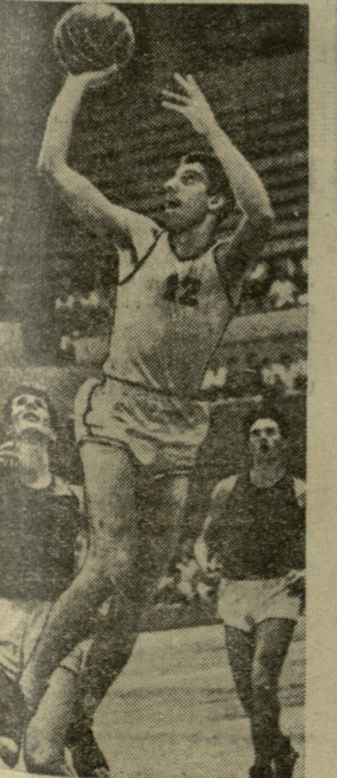
დინამოელთა სპარტაკიადა

ს ა მ ბ ო
დამთავრდა „დინამოს“ ცენტრალური საბჭოს პირველობა სამბოში. შეჯიბრებაში წარმატებას მიაღწიეს კარტველმა მოჭიდავეებმა ა. კიკნაძემ (მძიმე წონა) და დ. ბერუაშვილმა (ქვემძიმე წონა). მათ დაიკავეს პირველი ადგილები და ყველა ბრძოლა მოიგეს წმინდად. თავიანთ წონით კატეგორიებში მეორე ადგილებზე გამოვიდნენ ა. კანაშოვი და ა. მარტყოფილიშვილი. ა. ქევიშვილს წილად ხვდა მესამე ადგილი.

კალათბურთი

რიგაში დამთავრდა „დინამოს“ ცენტრალური საბჭოს პირველობის გათამაშება კალათბურთში. გამარჯვებულის გამოცხადებულად გადამწვეტი მნიშვნელობა ჰქონდა თბილისისა და მოსკოვის თანაკლუბებლთა შეხვედრას. ეს მატჩი შეუპოვარ ბრძოლაში მოიგო მოსკოვის „დინამომ“ — 70:63.

სპარტაკმა: საბჭოთა კავშირის კალათბურთელთა ნაკრები გუნდი და თბილისის „დინამოს“ წევრები უგრძობლად თამაშის დროს.

ბრძოლის უნარიანი, მონოდიტური კოლექტივი

(დასახარული)
თბილისელთა მთავარ მეტოქეებს კი სწორედ ეს უბანი ჰქონდათ მოგვარებული, რიგის ვეფ-ის შემადგენლობაში იყო ორი გიგანტი ვ. ველიტი (208 სმ) და ბ. დრაკე (204 სმ). კიეველებსაც ჰყავდათ რამდენიმე ორმეტრიანი კალათბურთელი — ა. არნოლოვი, ა. შეჩენკო, ა. იანკი, ანალოგიური მდგომარეობა იყო სხვა გუნდებშიც, მაგრამ ჩვენ ესეც გუნდები იყვნენ, ჩვენს დღეში იყვნენ მხოლოდ ვილიუსელი კოლეგები — ჩვენთან ერთად წინასწარ განწირულნი „ბ“ კლასისათვის.

პირველი შეხვედრები
ყველაფერ ზემოთქმულს კიდევ ერთი უსიამოვნო ფაქტი დაერთო. პირველსავე ტურში კენჭისყრის შედეგად ერთმანეთს შეხვდა თბილისის „ბურევსტნიკი“ და ვილიუსის „სპარტაკი“. თუ რა დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა ამ მატჩის მოგებას, ეს ყველასათვის ცხადია. მაგრამ მოხდა ისე, რომ „ბურევსტნიკმა“ წააგო იგი სამი ქულის განსხვავებით.
ღმის უკვე ზედმეტია იმის მტკიცება, რომ მატჩის მოგება ჩვენ თავისუფლად შეგვეძლო. უფრო მეტიც, იგი უკვე მოგებულ იყო, ნერვებს რომ არ ეღალატა ზოგიერთი კალათბურთელისათვის. ასე იყო თუ ისე, გუნდმა პირველივე შეხვედრა წააგო, ისიც მთავარ მეტოქესთან და ამ ფაქტს ვეღარსად გავეძეოვით.
მაგრამ წაგება თურმე მომავლის კარგი მაგალითი ყოფილა. ყოველშემთხვევაში, ამ დამარცხებამ ჩვენს გუნდს თავის ძალებში რწმენა

შემატა. ახალგაზრდულ კოლექტივს თურმე შეუძლია თამაში და საქმიან კარგადაც. ასეთი აზრი გამოთქვეს დასაწყისშივე კალათბურთის საკავშირო ფედერაციის მდივანმა ნ. ბეშკარევმა, შეჯიბრების მთავარმა მსაჯმა ვ. ნიკაჩოვმა და სხვა სპეციალისტებმა.
მეორე შეხვედრა თბილისის გუნდმა მოუგო ალმა-ატის კოლექტივს, მაგრამ ორ მომდევნო მატჩში მან დამარცხება განიცადა ბაქოს და ტარტუს კალათბურთელებისაგან. სამი შეხვედრა წააგო ზედხედ ვილიუსის „სპარტაკმა“, მაგრამ მან ჩამოთშორა ჩემპიონატის უძლიერესი კოლექტივები — რიგის ვეფი, კიევის არმიელთა კოლექტივი და სვერდლოვსკის გუნდი.

ალმა-ატის გზაზე
უმრავლესობის აზრით ჩვენი გუნდი იდმავლობის გზას დაადგა 7 ივლისს, როდესაც მან შეუპოვარ ბრძოლაში დამარცხა სვერდლოვსკის „ურალმაში“. ამ გამარჯვებისათვის ნიადაგი მომზადდა წინა დღეებში. წარუმატებელი სტარტის შემდეგ ჩვენს გუნდს თითქოს ჩამოსცილდა ზედმეტი ნერვიულობის გრძობა. შეხვედრის წინ გარჩევაზე გუნდის წევრებმა გადაწყვიტეს თავისუფლად თამაში. —თუ წაგებთ, წაგებთ, ამბობდნენ ისინი, კარგი თამაში მიინც გუჩვენოთ! — იყო საბოლოო აზრი. და აი მოედანზე გამოვიდა სულ სხვა გუნდი — ყოველგვარი შინაგანი მარტულებისაგან განთავისუფლებული კოლექტივი.
მასპინძლის წინააღმდეგ თამაში ყველგან ძნელია. ამ მხრივ გამოიწვევს არც სვერდლოვსკი წარ-

მოადგენდა, მაგრამ მატჩმა დასაწყისშივე ისეთი ხასიათი მიიღო, რომ ადგილობრივ გულშემატკივართა იმედებს ბზარი შეეპარათ. სვერდლოვსკელთა მთავარი ძალა ა. კანდელი საკმაოდ მოქნილი და ჯგუფური დაცვით ნეიტრალიზებული აღმოჩნდა, ამან კი დააღივინა სხვების თამაშსაც. საბჭოთა კავშირის ნაკრების წევრი ვ. ნოვიკოვი და სვერდლოვსკელთა მეორე სნაიპერი ლ. შალიმოვი ვეღარ ესროდნენ ჩვეული სიმსუბუქით. დაირღვა მექანიზმის მთლიანობა და შეხვედრის ბედიც გადაწყდა.
სვერდლოვსკის ძლიერ კოლექტივთან გამარჯვებამ ალაფრთოვანა გუნდის ყველა წევრი. რიგის ვეფთან გამარჯვება დადგა დღის წესრიგში მთელი სიგრძე-სიგანით. და ეს ამოცანაც წარმატებით იქნა გადაჭრილი. რიგელთა მწვრთნელმა ა. კრაუსისმა ყველაფერი სცადა წარმატების მისაღწევად. იყო მომენტები, როდესაც მოედანზე ორივე გიგანტი ვ. ველიტი და ბ. დრაკე თამაშობდა. ჩვენი გუნდი მაშინ სისწრაფის ხარჯზე ახდენდა სიმაღლის კომპენსაციას. ამ გამარჯვებით თბილისის გუნდმა საგრძობად გაიმყარებინა სტრუქტურული მდგომარეობა. მას დარჩა მხოლოდ ერთი თამაში კიევის არმიელთა წინაშე.
ამ ხასიათის ჩვენი გუნდი ყველაზე პოპულარული კოლექტივი გახდა სვერდლოვსკში, რომლის ძალა და უნარი უკვე საკმარის მალე დასტოვდა. და თბილისელმა სტუდენტებმა კიდევ ერთი მძაფრი ბრძოლა გადართანეს აღიარებულ ფავორიტთან. ეს იყო კოლექტივის მონდომების, სიმტკიცის და ბრძოლისუნარიანობის შესანიშნავი მაგალითი, რომლის წინაშე შედრკა

კიეველთა დაცვა ყოველ წუთს ახალი წარმატება მოჰქონდა გუნდისთვის. დასაწყისშივე მოპოვებული უპირატესობა ჩვენმა კალათბურთელებმა მეორე მოცე წუთამდე შეინარჩუნეს და გაიმარჯვებინა. ეს გამარჯვება არ იყო უბრალო წარმატება, იგი ნიშნავდა „ა“ კლასში დარჩენის სრულ გარანტიას.
ჩვენმა კალათბურთელებმა დაამთავრეს თამაში და ახლა უკვე ტრიბუნებიდან უყურებდნენ რიგისა და სვერდლოვსკის გუნდების ბრძოლას, რომლის შედეგი საკმაოდ კურობულ მდგომარეობას ქმნიდა. ვილიუსის „სპარტაკი“ სამი ქულით ბოლო ადგილზე იმყოფებოდა. რიგის გუნდი წაგების შემთხვევაში ლიტველებთან ერთად დასტოვებდა „ა“ კლასს, მოგების შემთხვევაში კი გადიოდა პირველ ადგილზე და თავის უსიამოვნო მისამართის კიევის გუნდს აბოძებდა, ეს მატჩი მოიგო ვეფმა, ხოლო „ა“ კლასი ვილიუსისა და კიევის გუნდებმა დასტოვეს.
სვერდლოვსკის ტურნირი იყო სტუდენტთა ახალგაზრდული კოლექტივის შესაძლებლობათა მკაცრი გამოცდა, რომელიც გუნდის თორმეტივე წევრმა წარმატებით ჩააბარა, გუნდში არ იყო წამყვანი და მეორეხარისისოვანი როლები. კოლექტივის ყველა წევრი ერთნაირი პასუხისმგებლობით, მონდომებითა და ენერგიით სქედდა იმ წარმატებას, რომელმაც მას უძლიერესთა რიგებში ყოფნის უფლება მიანიჭა.

სსრ კავშირის 1961 წლის საფეხბურთო ჩემპიონატის დაწყების წინ ჩვენს გაზეთში გამოქვეყნებულ აყო გათამაშების დებულების ყველა უმნიშვნელოვანესი პუნქტი, კერძოდ, ის, თუ როგორ იწარმოებს ქულების ჩათვლა ვინაიდან ჯგუფში, აგრეთვე, როგორ მოხდება გუნდების გადანაწილება „ა“ კლასიდან „ბ“ კლასში.

ანალოგიურ საკითხზე პასუხი იქნა გაცემული ჩვენს განყოფილებაში „ლელო“ პასუხობს, მაგრამ რედაქციაში კვლავ შემოდის წერილები ამავე შეკითხვებით. ამიტომ მიზანშეწონილად მიგვაჩნია, ეთხვე კიდევ გავცეთ პასუხი ამ ორ შეკითხვაზე.

1. „ა“ კლასში მოთამაშე გუნდებს დასჯენითი თამაშებისათვის როგორც I-X, ისე XI-XIII ადგილებისათვის თან გასეკვებათ ქულათა მთელი რაოდენობა. რასაც ისინი დააგროვებენ ქვეჯგუფში. მაგალითად, მოსკოვის „ტორპედო“ ეჭვს გარეშეა მოხვდება ვინაიდან ჯგუფში (I-X ადგილები), ხოლო ვილნიუსის „სპარტაკი“ ამ შანსს პრაქტიკულად მოკლებულია, მაგრამ მათს შორის წინასწარ შეკიდრებაში ნათამაშევი მატჩების შედეგები ორივე გუნდს ეწერება საბოლოოდ (შარშან დასჯენით მატჩში ქულების დაგროვება ხდება თავიდან).

მაგრამ ფინალში ერთი ქვეჯგუფიდან გასული გუნდები ერთმანეთს შორის აღარ ითამაშებენ. მაგალითად, თბილისის „დინამო“ და მოსკოვის „ტორპედო“ პირველობის მატჩებში წელს ერთმანეთს აღარ შეხვდებიან (შარშან იყო შემთხვევები, რომ გუნდებს შორის შედგა 4-4 მატჩი).

2. „ბ“ კლასიდან „ა“ კლასში გადამსვლი წყლის მონაწილეები შემდეგნაირად: რსფსრ-სა და უკრაინის ჩემპიონები უშუალოდ გადადიან „ა“ კლასში იმ გუნდების ხაცვლად, რომლებიც ამ რესპუბლიკების კოლექტივებს შორის დაიკავებენ უარეს ადგილებს.

რაც შეეხება მოკავშირე რესპუბლიკებს, აქ პირველ და მეორე ზონებში გამარჯვებული გუნდები, აგრეთვე „ა“ კლასში მოკავშირე რესპუბლიკათა გუნდებს შორის უკანასკნელ ადგილზე გამოსული გუნდი, ე. ი. სულ 3 (რსფსრ-სა და უკრაინის გარდა) ერთმანეთს შორის ორ წრედ ითამაშებენ ერთ რომელიმე ნეიტრალურ ქალაქში და გამარჯვებული მიიღებს 1962 წელს „ა“ კლასში მონაწილეობის უფლებას.

1962 წლიდან რსფსრ-ს, უკრაინის ჩემპიონი, აგრეთვე „ბ“ კლასის მოკავშირე რესპუბლიკათა ზონების საუკეთესო გუნდი „ა“ კლასში გადავლენ, აქ ბოლო სამ ადგილზე გამოსული გუნდების საცვლად.

მასპინძლების ილაქა მხარდაჭერა პერ კპოვა

რები მხარს დაუჭერდნენ მათ, მაგრამ ასე არ მოხდა. იაპონელები ათენში ჩავიდნენ სულ სხვა გადაწყვეტილებით.

XVII ოლიმპიური თამაშების დაწყებამდე კარგა ხნით ადრე რომში ჩავიდნენ იაპონიის ოლიმპიური კომიტეტის ხელმძღვანელები, ექსპერტები, რომლებიც დაწვრილებით გაცენენ იტალიელ კოლეგების მუშაობას სპორტსმენთა მიღების, მოწყობის, კვების, აგრეთვე სპორტული ბაზების მომზადების საქმეში. იაპონიელ მოღვაწეებზე კარგი შთაბეჭდილება დატოვა ოლიმპიურმა რომმა, მაგრამ უცხოეთის გაზეთების კორესპონდენტებთან საუბარში მათ განაცხადეს, რომ უკეთესად მოაწყობენ XVIII თამაშებს ტოკიოში. ამასთან ისინი ამტკიცებდნენ, რომ იაპონიის დედაქალაქში მიიღებენ გაცილებით მეტ ხალხს. იაპონელთა შეპარება შეპირებად დარჩა, ხოლო საქმემ სხვა მიმართულება მიიღო.

რომის ოლიმპიადის შემდეგ საერთაშორისო კომიტეტის ზოგიერთმა წევრმა წამოაყენა ყველასათვის მოულოდნელი წინადადება თამაშების პროგრამის შემცირების შესახებ. ამ ამბავმა დიდი დავა და პროტესტი გამოიწვია მსოფლიოს სპორტულ პრესაში.

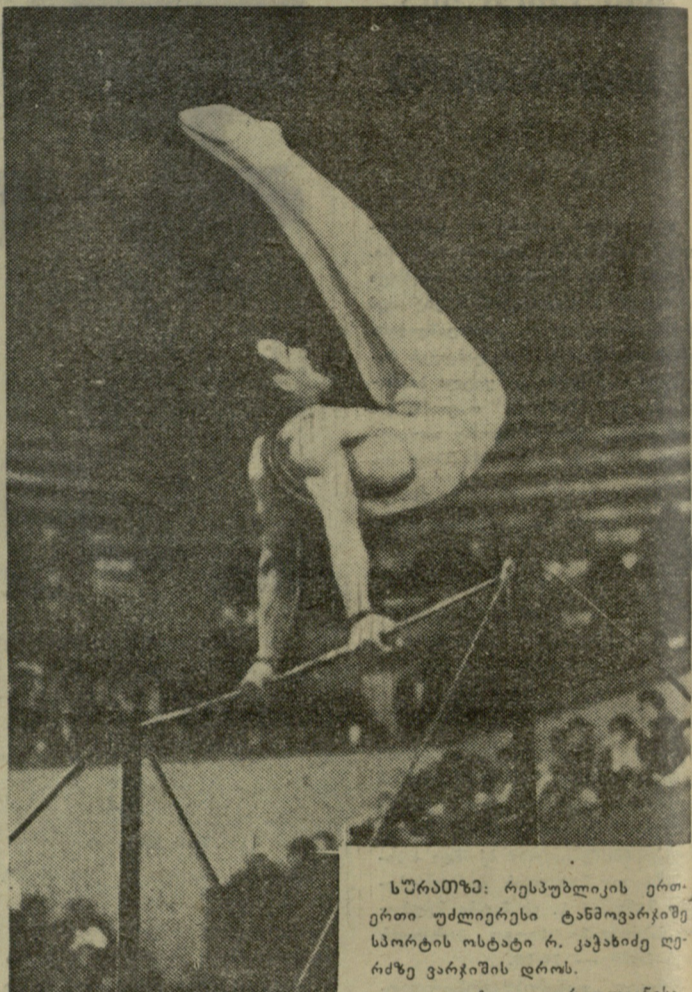
ყველაფერი უნდა გაერკვია საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის ათენის სხდომას და პროგრამის შემცირების მოწინააღმდეგეებს იმედი ჰქონდათ, რომ მომავალი თამაშების ორგანიზატორები მხარს დაუჭერდნენ მათ, მაგრამ ასე არ მოხდა. იაპონელები ათენში ჩავიდნენ სულ სხვა გადაწყვეტილებით.

რამდენიმე სტრიქონით

გერმანიის დემოკრატიულ რესპუბლიკაში დამთავრდა მსოფლიო პირველობის გათამაშება საწყლოსნო სლალომში. გამარჯვება მთიპოვა გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის გუნდმა. მეორე ადგილზე გამოვიდნენ ჩეხოსლოვაკიის სპორტსმენები.

ნიუ-იორკში გრძელდება ფეხბურთელთა საერთაშორისო ტურნირი, რომელშიც წარმატებით გამოდის პრადის „დიუკა“. ამ გუნდს არა აქვს არც ერთი დამარცხება და ირლანდიასთან დარჩენილი მატჩის მიუხედავად განადგებული აქვს ფინალში მონაწილეობის უფლება.

იაპონია გულმოდგინედ ემზადება მომავალი ოლიმპიური თამაშებისათვის. როგორც ტოკიოს გაზეთები იუწყებიან, იაპონიის სპორტსმენები წელს მონაწილეობას მიიღებენ სოფლის უნივერსიადაში 85 კაცის შემადგენლობით. ეს იქნება კიდევ ერთი რეპეტიცია ოლიმპიური გუნდის დაკომპლექტების გზაზე.

სურათში: რესპუბლიკის ერთ-ერთი უძლიერესი ტანმჯობრევი სპორტის ოსტატი რ. კაჭახიძე დემოში ვარჯიშის დროს. ფოტო გ. უორუოლიანისა.

ქერსონი უარზეა

ბრაზილიის ნაკრების ახალი მწვრთნელს ა. მორეირას ერთ-ერთი საყვარელი ფეხბურთელია „ფლამენგოს“ ჰაბუკი ცენტრფორვარდი ეერსონი, რომელმაც ბრაზილიის ნაკრებში რამდენიმეჯერ შეცვალა ავადმყოფი პელე და თვალსაჩინო ოსტატობაც გამოამჟღავნა. ქერსონი ჩილში გასამზავრებელი გუნდის მთავარ კანდიდატად ითვლება.

ერთ-ერთი ეურნალისტის შეკითხვაზე, თუ დაახლოებით როგორ იქნება ნაკრების თავდასხმის შემადგენლობა, მწვრთნელმა მოკლედ მოუპრა: „აქ ნათელია მხოლოდ პელეს საკითხი. დანარჩენებმა უნდა დაამტკიცონ თავიანთი ძალა“.

ამას წინათ „ფლამენგომ“ წარმატებით იმოგზაურა დასავლეთ ევროპაში. განსაკუთრებით გამოიჩინა თავი ქერსონმა, რომელმაც მონიბლა სპეციალისტები. ახალგაზრ-

შიმანიაკი იტალიაში

როგორც პოლონეთის სატელეგრაფო სააგენტოს კორესპონდენტს იუწყება, იტალიის პირველი ლიგის კლუბმა „კატანიამ“ ბოლოსდაბოლოს დაიყოლია გერ-ს გამოჩენილი ფეხბურთელი პორსტ შიმანიაკი გადავიდეს იტალიაში. შიმანიაკი 1958 წელს აღიარებულ იქნა მსოფლიოს VI ჩემპიონატის ერთ-ერთ საუკეთესო მოთამაშედ და მსოფლიოს იდეალური ნაკრების წევრად.

მსოფლიო ჩემპიონატის მოახლოებასთან დაკავშირებით „კატანიამ“ ვალდებულება იქონია შიმანიაკი განათავისუფლოს გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ნაკრებში მონაწილეობისათვის, ხოლო ჩილში გამგზავრების წინ მისცე ხანგრძლივი შევსება.

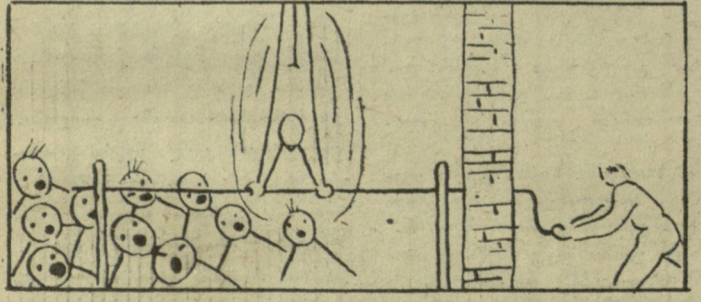
რედაქტორი **ი. შუპლაკა**

სხვათა შორის

პინა პეკის სასაცილო

სიეტლში (აშშ), ზამთრის ერთ-ერთ დღესასწაულზე გ. ნიუელმა და ა. ოდტიმ სწრაფდაშვების ტრასაზე გამოიყვანეს არაჩვეულებრივი მონაწილე — სამი წლის მაიმუნი, სახელად კოკი.

ყველასათვის მოულოდნელად მაიმუნი ოდნავადაც არ დაბნეულა. იგი შესანიშნავად დაეშვა მთიდან და წარმატებით განვლო ფინიში. ცხადია, სანახაობათა ორგანიზატორებს მაიმუნთან ბრძოლაში დამარცხების შემდეგ აღარაფერა ჰქონდათ სასაცილო.

უსიტყვოდ... ნან. გ. თავაძისა.